उपसंहरति॥ इत्येवमिति अस्य सर्गस्य तीर्थेन रामस्तुतिपरतया यद्योजनं तन्न कविनिबद्धस्य वक्तुर्वालिनस्तात्पर्यविषयभूतं॥यदयुक्तंमयापूर्वंप्रमादाद्वाक्यमप्रियं तत्रापि खलुमे दोषंकर्तुनार्हसिराघवेत्यये वाल्युक्तेः नापिवाल्मिकेः तस्य दुरुक्त्यनुवादकत्वात् ॥ अतात्पर्यविषयमपि बुद्धिवैभवादक्षरार्थत्वेन वर्ण्यतइतिचेत्काव्यांतरमेव भगवतस्तावकंक्रियतां किमनेन प्रयासेनेतिदिक् ॥५४॥ इतिरामाभि० रा० ति० वा० कि० सप्तदशःसर्गः॥१७॥ ॥७॥ प्रश्रितं प्रश्रयाभासोपेतं ॥ एवं धर्मार्थसहितत्वंचाभासरूपमेव ॥ तत्र मामेवयदिपूर्वमित्यादिहिताभासः ॥ अर्थाभासश्च धर्माभासोराजहेत्यादि परुषत्वंतु मुख्यमेव॥निहतेन विरुद्धेन ॥ १॥२॥ धर्मार्थगुणसंपन्नमि

इत्येवमुक्तापरिशुष्कवक्त्रःशराभिघाताद्व्यथितोमहात्मा॥समीक्ष्यरामंरविसन्निकाशंतूष्णींबभौवानरराजसूनुः॥५४॥इत्यार्षेश्रीम० वा० कि० सप्तदशःसर्गः॥१७॥ ॥७॥ इत्युक्तःप्रश्रितंवाक्यंधर्मार्थसहितंहितं॥परुषंवालिनारामोनिहतेनविचेतसा॥१॥तंनिःप्रभमिवादित्यंमुक्ततोयमिवांबुदं॥उक्तवाक्यंहरिश्रेष्ठमुपशांतमिवानलं॥२॥धर्मार्थगुणसंपन्नंहरीश्वरमनुत्तमं॥अधिक्षिप्तस्तदारामःपश्चाद्वालिनमब्रवीत्॥३॥धर्ममर्थंचकामंचसमयंचापिलौकिकं॥अविज्ञायकथंबाल्यान्मामिहाद्यविगर्हसे॥॥४॥अपृष्ट्वाबुद्धिसंपन्नान्वृद्धानाचार्यसंमतान्॥सौम्यंवानरचापल्यात्त्वंमांवक्तुमिहेच्छसि॥५॥इक्ष्वाकूणामियंभूमिःसशैलवनकानना॥मृगपक्षिमनुष्याणांनिग्रहानुग्रहेष्वपि॥६॥तांपालयतिधर्मात्माभरतःसत्यवानृजुः॥धर्मकामार्थतत्त्वज्ञोनिग्रहानुग्रहेरतः॥७॥

त्यब्रवीदितिक्रियाविशेषणं अधिक्षिप्तः परुषमुक्तः ॥ ३ ॥ लौकिकं समयं लोकाचारं ॥ ४ ॥ अविज्ञाने हेतुमाह ॥ अपृष्ट्वेति ॥ आचार्यसंमतान्स्वस्वकुलाचारशिक्षकान् ॥ वानरत्वादेवैतदभावः॥ वानरत्व प्रयुक्तचापल्यादेवंवादस्तवेत्यर्थः ॥ इच्छसि ऐषीः ॥५॥ इयंभूमिरिक्ष्वाकूणां मनुनास्मत्कुलकूटस्थेन दत्तेत्यर्थः तथामृगादिपर्यंतं निग्रहानुग्रहेष्वधिकारोपि दत्तइतिशेषः ॥ ६ ॥ तां पितृपितामहादिक्रमागतां भुवं निग्रहानुग्रहे दुष्टशिष्टयोरितिशेषः ॥ ७ ॥